

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Julius 20.

Csütörtök.

XXIV. évfolyam. 58. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetői pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyílt erek díja előre fizetendő.

A községek szociális feladatai

Ki tagadná, hogy a községeknek szociális feladatai vannak. Kik vannak hivatva ebben vezérszerepre, irányító működésre? Az értelmiség. Társadalmi érintkezéssel indul a munka s a népek látni kell, hogy javát akarjuk. Ha ott állunk munkába és becsületes munkánknak saját javára eredményét látja a nép, már megnyertük annak bizalmát, irányíthatjuk anyagi boldogulását, de kezünkben a szellemi átalakítás lehetősége is.

Egy helyesen vezetett gazdakör a legbiztosabb intézmény a község népének tömörítésére és ahol együttes munkálkodással vezethető, anyagi boldogulásra. És midőn egy község vezető emberei pap, jegyző, orvos, földesur, tanító ezt teszik, úgy kezünkbe került, kezünkbe van a község szellemi életének irányítása is.

Ki tagadja ma a korcsmák káros hatását? A téli munkátlanság unalmas esti óráiban oda gyülekezik a falu népe, hol hangos szóval, minden letorkolástól menten eselszövésködhetik a falu szája, hol meghallgatásra találnak az utszélről betérő munkátlán munkás elégedetlenséget hirdető szavai és ha nagy ritkán, a sok közül felbukkanik a becsületes meggyőződésnek, a valódi igazságnak egy-egy megnyíló virága, ott terem a tisztességes haszon és megbecsülendő érdek határán túl is érdeklődő korcsmáros — mert akad

ilyen elég — hogy azt óvatos lépésekkel letiporja, a haszonlesés sokszor gyalázatos eszközével is letiporja, kiírta. Egy ilyen büntényével szemben a gazdakör valószínű tempó.

Nyíron vasárnap délutánonként egy-egy szórakozásra, beszélgetés, olvasás, tevékenységre gyűlnek össze a tagok, de téli estéken naponként megtelik a helyiség.

A gazdakörben való érintkezés, társalgás által javul a nép modora, szaporodik tisztességtudása, gyengül benne az alatomosság és furfang, helyet adva a nyíltság és őszinte szónak.

A gazdakör legalkalmasabb melegegyháza minden létesítendő intézmény, keresztülviendő reform elphintálásának.

A gazdakör, e célra szolgáló eszközökkel: könyvek, hírlapok, szabadelőadások, leginkább terjesztheti a gazdasági ismereteket, melyek szükségesek, hogy a föld népe a maradiság súlyos terét elhagyva, az okszerű, belterjes gazdálkodást kedvelje meg és váltsa valóra az értékesítés olyan módozatával, mely őt a vidéki kereskedők körmei közül megmenti.

Kellő fölvilágosítás és magyarázás után könnyen életbeléptethető a községi állatbiztosítás, amely nagy károsodástól ment meg egyeseket és legtöbb évben a kör javára megtakarítással, jövedelemmel jár.

A gazdakör titkára vegye kezébe a felek tűz- és jégbiztosítási ügyeit, ez által

ezen védekezési mód is általánosabb elterjedést nyer.

A gazdakör, hetenkint két estét szánva az ifjúságnak, helyettesíti részben az ifjúsági egyleteket, melyeket sok helyen tisztán a vezető emberek lefoglaltsága nem enged életre kelni, mivel a kitartó, buzgó vezetést nem biztosíthatja.

De a gazdakörben a szülők által is befolyhatunk a fiatalság sokszor rakoncátlan modora, viselkedése enyhítésére.

Talán legelőször kellett volna említenem a kör tagjai részére való beszerzéseket, mint gépek, takarmányművek, műtrágya, szőlővédekezési szerek stb. Hogy ezek fogantatásával mily nagy megtakarításhoz jut a nép tapasztalásból tudom, de bizonyosságul hívhatom fel vármegyénk gazdasági egyesülete szövetkezeti központját, hol sokszor eredményesen kopogtatva sok-sok koronát szereztem meg gazdakörünk tagjainak.

Igy ismeri csekélységem a gazdakört, mely ily uton haladva, egy község életében jelentős szerephez jutott irányadólag működhetik.

De ha a község vezetésére hivatott minden tényező pap, jegyző, tanító, orvos, földesur, mind kiveszi részét a munkából, valóban oly kép tárul elénk, hol megnyugtatólag látjuk egy községnek béke és megelégedettségben való fölvirágozását.

A nép lelki életét legjobban ismerő lelkészeknek a gazdakörben van alkalma,

TÁRKA.

Életmentés

Irá: Zsoldos László.

A férj a fejét tenyerére támasztva, sötétben ült a dívány sarkában. Egyedül volt és hallgatott. Várt. Az óra épen féltízert ütött, mikor kívülről esőgyertyyűző hallatszott.

A következő percben az ebédő ajtaja lassan, egész szélében kitarult és a küszöbön sápadtan, leverten, összetörve ott állt az asszony. Keze amint a kilincset fogta, remegett.

A férj felugrott és sietve néhány lépést tett elébe. Aztán az asztal esüskénél megállt és tekintetében a kétség, remény és halálos aggodalom sajátságos árnyalataival, izgatottan, szinte elfuló hangon tette fel a kérdést:

— Nos? . . .

Dabasy ur a száraz, vöröses bajusza alatt csipősen nevetett:

— És ha szabad kérdezniem mire kell a szép asszonynak az a kilenc darab százaz? Toalettszámlára

Kömlődyné, a szép asszony idegesen vetette rá a szemét.

— Igen . . . eltalálta, kérem.

Szinte rimánkodva tette utánna:

— Csak az Isten szent szerelmére kérem, kölcsönözze! Visszafizetem, esküszöm önnek visszafizetem.

Amaz újra nevetett:

— Ugyan, szép asszony, ne bolondozzék. Tudhatja, hogy nem kell visszafizetni.

Fölállt és egészen Kömlődyné elé lépett.

— Milyen későn van! — mondta emez, izgatottan pillantva maga körül.

Aztán, mint akit a kigyó mar meg, fölszisszent:

— Dabsay!

Arcán égető pirt érzett, azon a helyen, hol a derék pénzember régi szelíd vágyainak kielégítése képen megcsókolta.

Az asszony a másik pillanatban már az ajtónál állott. Szikrázó szemekkel nézett vissza a férfira, miközben lihegve mondta:

— Hát tartsa meg a pénzét, Dabasy!

Ezzel eltűnt.

Öt hónappal ezelőtt lehetett, hogy Kömlődyné a rokonsága révén valami fényes esküvőre volt hivatalos, természetesen az urával egyetemben.

Nem volt azonban megfelelő toalettje s ezt többek közt nagy panaszkodva elmondta Dabasy urnak is, ki egyike volt férje bizalmasabb barátainak,

Dabasy ekkor egészen közel hajolt az asszonyhoz és könnyedén odavetette:

— Miért nem fordul hozzám, Szeréna?

A házibarátnak, aki pedig azelőtt mindennapos volt Kömlődykéknél, ez volt az utolsó látogatása Szeréna asszony házában. Az asszony tudniillik — minden feltűnés nélkül — egyszerűen kiutasította.

Kömlődy pedig, akinek a toalett-kérdés miatt a feleségével aznap este szerfölött izgalmas jelenete volt, másnap délelben, mikor a takarékpénztárból, ahol a hivatala volt, hazajött, bizonyos arcifontorítással kérdezte:

— És mennyi pénzre van szükséged, Szeréna?

— Száz forintra.

— Itt van — mondta a férj és kirakta elébe a tíz darab tízforintost.

— Kölesön vatted? — kérdezte szórakozottan az asszony.

— Természetesen.

— Kitől?

— Ne firtasd Szeréna. Megvan és neked épen elég.

— Igazad van, — mondta halkán az asszony. Köszönöm a pénzt, Albert.

Ezzel kedvesen mosolygott és átkarolta az ura nyakát.

Az megcsókolta; és mialatt csókolta, úgy érezte, mintha a belsejében valami megremegett volna.

Ez öt hónappal ezelőtt történt.

hogy a nemesnek, szépnek, jónak magvát mintegy észrevétlenül hintegesse, az illetlent, helytelent tapintattal irtsa a felebaráti szeretetet lángra lobbantsa, a bizalmat élessze és nevelve áldozatkészségre vigye. És ilyen működésében mindig talál apostolokra a lelkész a gazdakör tagjai között, kik maguk és családjuk példájával hathatós segítségére lesznek a rossz szokások elnyomásában, közerkölesi rend emelésében, a népnek becsületben tradíciókban, nemzeti jellegben viseletben, erkölcsben és minden jellegében való megerősítésében.

A hetenkint 3—4 óra hosszat tartó előadások egyikén, a község népe érdekeit szíven hordozó jegyzőnek is a gazdakörben nyílik alkalma a közrend, család, község, államfentartó intézmények szükségessége érzetét a családfelek szívébe plántálni, hogy azt azok a család fiatal tagjainál is érvényre juttassák a nyilvános életben.

Ott akad alkalom — és hálás közönségre is talál — a törvények népies előadására és azokat megmagyarázva, a népet a felsőbb hatóság iránti bizalomra, tiszteletre szoktatni és amellett öntudatos polgárokat nevelni. Meg van a lehetőség — és ezt a minennapi tapasztalat is sürgeti — a község népét saját ügyei kezelésében az önkormányzat erős és biztos talajára vezetni, hogy az a községi háztartásnak olyan életképességet adjon, mely első sorban a körnek javát szolgálja. Ugy a jegyzőnek, mint az összes vezetőségnek minden alkalmat meg kell ragadni, hogy előadásokkal megvilágítsa és gyakorlatban bemutassa, azon szép jog és hatáskört, melyeket törvényeink az előjáróság javára tartalmazznak. Különösen érvényre emelendő a községi bíraskodás eredeti szépsége, amely visszahozhatja a mult idők szép patriarkális képét.

Háromszékvármegye közgyűlése.

Mult szombaton Háromszékvármegye törvényhatósági bizottsága Gróf Haller János főispán elnöke alatt népes és érdekes közgyűlést tartott.

A közgyűlés lefolyásáról itt adjuk a részletes tudósítást.

Haller János gróf főispán, az elnöki széket elfoglalván, a bizottsági tagokat üdvözli s egy kérést intéz hozzájuk. Arra kéri, hogy a szokott, higgadt modort óva: a tanácskozásban támogassák az elnököt tisztjének teljesítésében.

Vajna Miklós, vm. főjegyző a tárgysorozat megkezdése előtt bejelenti, hogy a kellő időben dr. Bene István országgy. képviselő, biz. tag egy indítványt adott be, mely az összes bizottsági tagoknak meg lett küldve és így mindenki által ismert. Javaslatba hozta, hogy a hat pontot magában foglaló indítvány két részre osztsa, a tárgysorozatban helyet foglaló tárgyak során tárgyalassák. A közgyűlés előadó javaslatát észrevétel nélkül elfogadta.

Szent-Iványi Miklós, alispán és Sára Tamás, árvászeki elnök jelentéseit, melyek kinyomatva a biz. tagoknak már eleve megküldettek, felolvasottaknak tekintik.

Sorra kerültek a kormányleiratok. József kir. herceg köszönő leírata, fenséges édesatyja halála alkalmából a törvényhatóság által kifejezett részvételt, tudomásul vették.

Most Fejérváry Géza báró, miniszterelnök leírata került a sor, a melyben a miniszterium kinevezését hozza a törvényhatóság tudomására.

Sokan közbekiáltásokkal fogadták a leíratot s elnök eszondosítására adhatta elő a vármegye főjegyzője az állandó választmány véleményét. E szerint a közgyűlés az új kormány iránt, melyet sem párt-hoz tartozónak nem tekint, sem pedig parlamentárisnak, miután nem a parlamenti többségből került ki, bizalommal nem viseltetik és támogatásában nem részesíti. Az állandó választmány véleményét, melylyel egyuttal a dr. Bene-féle javaslat első része is elintézésre nyert a közgyűlés, mely e közben már zajossá vált, egészében határozottá emelte.

Néhány törvényhatósági és más átirat letárgyalása után Pest-Pilis-Solt-Kiskun és Zemplén vármegyék ismert határozataival együttesen tárgyalásra került Borsodvármegyei határozat a kormánnyal és rendeleteivel szemben követendő magatartás tárgyában, adta a megkapcsolatot, hogy a Bene-féle indítvány további részeiben is tárgyalassák.

Előadó Vajna Miklós főjegyző Borsodvármegye

határozatának kapcsán a dr. Bene-féle indítvány vonatkozó részének betudásával adott állandó választmányi véleményt általában s figyelem közt olvasta fel.

Az állandó választmány javaslata így hangzik: „A vármegye alispánja mult hó 23-án tartott rendkívüli közgyűlésén az arról vezetett jegyzőkönyv 200. jegyzőkönyvi pontja alatt történt feljegyzés tanúsága szerint kijelentette a közgyűlés előtt, hogy esküjéhez híven a törvényt betartja, s tudni fogja kötelességét, hogy a törvénytelen rendeletekkel szemben mily eljárást kövessen, mely nyilatkozata alispán urnak helyesléssel tudomásul vétetett.

Miután a meg nem szavazott adók tényleges behajtása vagy meg nem ajánlott ujoncok kiállítására vonatkozó rendeleteket az 1886. évi XXI. t. cikk 20. §-a is kivézi a végrehajtás kötelezettségének szabályai alól, a törvényhatósági közgyűlés az alispán nyilatkozatának ismételt jegyzőkönyvre vétele mellett kijelenti, hogy elvárja a vármegye összes tisztviselőitől és a községek előjáróságaitól, hogy esküjükhöz híven a törvény rendelkezéseivel alkalmazkodnak bárholnan jövő törvénytelen rendeletekkel szemben.

Meghatározza a közgyűlés, hogy:

1. a kormány által az országgyűlés részéről meg nem szavazott adó behajtása, vagy a meg nem ajánlott ujoncok kiállítása iránt netán kibocsátandó rendeleteknek végrehajtását megtagadja és tisztviselőit az 1886. évi XXI. t. cikk 20. §-ban adott törvényes jogánál fogva ezen irányú kormányrendeleteknek végrehajtásától eleve eltiltja;

2. utasítja a vármegye alispánját, hogy azon esetben, ha a szabadságolt tartalékos, avagy póttartalékos katonák a törvényben meg nem engedett időben és módon szolgálatra behivatnának és ha bármely törvénnyel ellenkező rendelet végrehajtása akár a kormány, akár annak kinevezett képviselője által követeltetnék: úgy az 1886. évi XXI. t. cikk 68. §-a c) pontja alapján a rendkívüli közgyűlés azonnali összehívása iránt intézkedéseket tegyen és addig is a törvényhatóság a tisztviselőket az ily rendeletek végrehajtásától eltiltja;

3. kimondja a törvényhatóság azt is, hogy ezen határozatát a belügyminiszter útján a működő kormánynak tudomására adja és végül

4. eme határozatának a vármegye hivatalos lapja útján az összes községek előjáróságával és a vármegyében levő rendezett tanácsú városokkal leendő közlést elrendeli.

Dr. Bene István bizottsági tag az előterjesztett határozati javaslattal szemben ajánlja indítványának

Azóta a lakodalmi toalett mellé két szép új szezon-ruha, meg egy kis ékszeremű is került Kömlődy feleségének.

*

Szeréna halványan, mint a halott, meredt maga elé, a zongora előtt állt, három lépésnyire az urától, aki az asztalon dobolt egy ceruzával.

— Rettenetes — sziszegte fájdalmasan. Oh, Albert, ez rettenetes!

A férfi ingerülten kelt fel a székéről.

— Hát persze, hogy rettenetes!

Nagy lépésekkel mérte végig a szobát. Tenyerét a homlokára szorította.

— De hát, — mondta közelebb el-elhallgatva — erre előre elkészülhettem volna. Azt hittem, hogy vissza tudom tenni: nem tudtam és most végem van. De hisz ez végre is olyan természetes valami. Elhallgatott; fújt egyet és megint szavalni kezdett:

— Becsuknak; punktum. Azaz — igazította ki, félszemmel az asszonyra pillantva — azaz, hogy becsukódnak ha — tudnillik hagynám magam! Természetesen, legokosabb volna most egyszerűen megszökni, Hanem ehhez is pénz kell. Csakhogy — itt újra fújt egyet — csakhogy éppen a pénz az ami nincs. Nem marad — tette utánna bizonyos tehetetlen dühvel — nem marad tehát más hátra, minthogy föbelőjjem magamat.

Az asszony, aki eddig a zongora terítőjére könyökölve állott, most kiegyenesedett.

— Azt akarod tenni, Albert?

— Hát ugyan mit tehetnék egyebet?

— Fáj, — tette utána, szinte kapkodva a szavak után — ki mondhatatlanul fáj, hogy nem tudok

más megoldást a dologra. De nem tudok mást, Szeréna. Te — folytatta csaknem siránkozva — te legjobban tudhatod, Szeréna, hogy nem vagyok gazember: amit tettem, te miattad tettem. Nem tudtam megállni, hogy kedvedet szegjem nyomorult néhány forint miatt. Hanem...

Itt elhallgatott, mert az asszony félbeszakította. Hevesen pihegő keblén, a karesu, plasztikusan domborodó, elegáns ruhaderék fölött karját összekulcsolva, sápadtan és komoran nézett Kömlődyre.

— Albert — mondta igen bágyadtan — ez a dolog iszonyatos. Azt hiszem, meg kell bele örülnöm. Albert! És esküszöm neked, Albert, a torkomat szeretném elmesztetni, ha eszembe jut, hogy talán én mintam történéhetett így ez az egész. És — itt a hangja mintha még egy árnyalattal sötétebb lett volna — arra is esküszöm neked, Albert, hogy szeretlek és hogy ha te nem tudtad előteremteni azt a pénzt, hát...

A többi nem volt ereje kimondani. A szó szoros értelmében a torkán akadt.

Besietett a másik szobába és hamar szinte lázas siettséggel felöltözött.

Hány óra van? — kérdezte minden hangszó nélkül, mikor kalapot, gallért, keztyűt vett magára, ismét kiment az ebédlőbe.

— Nyolcadfél, Szeréna.

Az végigsimított a homlokán.

— Tízre idehaza leszek.

Ezzel kezét sem nyitva az urának, kiment a szobából.

Arcza a sikkasztó, mint aki sejt, hogy miről van szó, de nincs rá ereje, hogy megakadályozza, fakó tekintettel nézett utánna.

Fél órával később pedig Budán, egy leánylakásban valaki erősen megnyomta a csengőt. Szeréna volt.

*

— Milyen későn van — mondta az asszony, izgatottan pillantva maga körül.

Aztán mint akit a kigyó mar meg, főlzisszent: — Dabsay!

A másik pillanatban már az ajtónál állott. Szikrázó szemekkel nézett vissza a férfira, miközben lihegve mondta:

— Hát tartsa meg a pénzét, Dabsay!

*

Aztán mikor este pontban féltíz órakor hazatérve, az ura izgatottan, szinte elfuló hangon tette föl neki a kérdést:

— Nos?

— Akkor Kömlődyné, mint a bűnös, aki bírja előt áll, csaknem rimánkodó szemmel, esüggeden, akadozva nyészörögte:

— Nem... nincs... nem voltam képes, Albert.

Elhallgatott s fájdalommal és szánakozással nézett az urára.

Az nem szólt azonnal. Néhány pillanatig zsebre vágott kézzel, megsemmisülten állt a szoba közepén. Aztán a fejt egyszerre fölvetve, tehetetlen kétségbeeséssel szinte dühösen pillantott a feleségére:

— De hiszen... hiszen az életet mentetted volna meg, szerencsétlen!

kapcsolatosan tárgyalt 2., 3., 4., 5. és 6. pontja elfogadását, mel nek 2-ik pontja utolsó bekezdését akképp módosítja, hogy: „az önként fizetett adók a községi előjárások és rendezett tanácsu városok által elfogadandók, de a kir. adóhivatalokba be nem szállítandók, hanem gyűmölcsözőeg elhelyezendők.”

Dr. Béli Pal vm. aljegyző a végből emelt szót, hogy a törvényhat. tisztviselők mint érdekelt felek a szavazás alól felmentessenek. Ez iránt való guktartása szabad akaratra bízott.

Szotyori-Nagy János, Künhle Tivadar után dr. Ferenczy Géza országgy. képviselő, biz. tag szólalt föl. A nemzeti vívmányok mibenlétét fejtegeti, Szotyori Nagy János nyug. min. tanácsos felszólalásával szemben s felemlíti, hogy ha nincs törvényes intézkedés a hadsereg vezényleti nyelvére, de van egy természetes és mindenki által veszelgetett törvény. Csatlakozik a Bene féle indítványhoz. Dr. Benek Zoltán, Dr. Bánffy Zsigmond szintén az indítványhoz csatlakoztak.

*

Gróf Huller János főispán a kért névszerinti szavazást elrendeli. Ennek megtörténte után elnök kijelenti, hogy az állandó választmány javaslatára szavazott 15, a dr. Bene-féle indítványra 68 bizottsági tag, tehát az indítvány — 53 szótöbbséggel határozattá emeltetett. A törvényhatósági tisztviselők alispán kivételével, s a községi előjárók a szavazástól tartózkodtak. A meghozott határozat eszerint az említett módosítással fogadtatott el. Ezután kijelenti elnök, hogy a fennálló törvények értelmében és köteletségének megfelelően, a határozat ellen felebbezéssel fog élni. Kijelenti, hogy semminemű pressziót nem gyakorolt az alkalommal sem a bizottság elhatározására, azonban utólag reflektál arra; resjudicaturával állunk szemben. Az adóbeajítás szünetelhet, de a beszéd nem. A határozatból tisztviselői nagy konfliktusok származnak. Megemlékezett elők azon méltatlan hírlapi támadásokról, a melyekben részesítették és kijelentette, hogy minő aleptalan ráfogás az, hogy ő állásához ragaszkodik, holott már február első napjaiban a kormány rendelkezésére boesátott állását, a melynek tovább viselését hazafiai áldozatként teljesíti.

A vita folyamán tanusított mérsékletért a bizottsági tagoknak köszönetét fejezte ki.

Ezután a tárgysorozatba felvett ügyek fölött folyt a további tárgyalás, már nagyon megcsökkent érdeklődés mellett.

Népoktatásügy Háromszék vármegyéjében.

— Csáky Gyula kir. tanfelügyelő jelentése a közigazgatási bizottsághoz. —

Junius hó folyamán beérkezett ügydarabok közül a kir. tanfelügyelőség hivatali iktatókönyvébe külön szám alatt bevezetett 379 ügydarab, mely számmal a hivatali iktató junius havi utolsó száma 2594-re emelkedett. Ezen ügydarabok junius folyamán postára adott 995 kiadványban, a mult hóról elintézetlenül ájtott 33 ügydarabból együtt jobbara mind elis intéztettek úgy, hogy elintézetlenül csupán 39 ügydarab maradt át a folyó julius hóra.

Mint a közigazgatási bizottság közoktatásügyi előadója junius hó folyamán 124 ügydarabot kaptam előadói javaslattal leendő ellátás végett, a mai napig pedig a közigazgatási bizottság 1840 ügydarabja közül 765 ügydarab lett részemre kiosztva, melyek pár ügydarab kivételével részint ülésen kívül részint a mai ülésre hozva, mind fel is dolgoztattak és előadattak.

A közig. bizottsági ügydarabokban a hó folyamán is számadásos ügyes, államsegélykieszközlés, iskolai alapvagyon, faiskolaügyrendezés, fizetés hátrálékok felhajtása, iskolai helyreállítások, iskolai burok pótllása, iskolai mulatságok bírságotllatása, iskolafejlesztés és nyári menedékház szervezési ügyek tárgyalattak; hivatalom közig. munkásságának pedig a közig. ügydarabok feldolgozásán kívül a nyári menedékházak s zavartalan működésének előkészítése, az évszázó vizsgák idejének megállapítása és a kir. tanfelügyelőségnek azokon való képviseltetése, az államsegélyek második félévi részletéről szóló nyugtták láttamozása, elkönyvelése; a gazdasági tanfolyamra folyamodott tanítók kérvényeinek felküldése a jövő tanévben használandó árarendek és részletes tanmenetek beküldése és átvizsgálása; az évszázó vizsgákon egyesek és testületek adományai-

ból kiosztott jutalomdíjak megköszönése stb. voltak általánosabb jelentőségű tárgyai.

Iskolánk junius havi állapota zavartalan volt. E hónapban már csak az állami iskolák vannak működésben; minthogy ezekben a gondnoksági utasítás értelmében junius hó 15 ike előtt az évszázó vizsgák meg nem tarthatók. Junius hó 15—25-ike között azonban ezekben is mindenféle megtartattak a vizsgálatok.

Hogy minő eredménnyel, arról minthogy e jelentések még nem érkeztek be mindennün, a jövő havi jelentésben fogok majd beszámolni.

Megtartattak az évszázó vizsgák a polgári iskolákban és a tanítónőképző intézetben is. Utóbbi intézetben junius hó 19 től 29-ig terjedőleg tartattak meg, a második tanképesítő vizsgálat, melyre 52 növendék boesátott, kik valamennyien megvizsgálatván, általában kellő készségüknek találtattak, úgy hogy a vizsgálatnak egy év múlva leendő ismétlésére csak 3, decemberben teendő pótvizsgálatra pedig csak 6 utasítottat közülök. 43 tehát ez évben is képesítették.

Iskolánk és tanítóink száma junius hó folyamán nem változott. Tanítóváltások nem történtek. Új állomások nem szerveztettek, a meglévők közül nem szünt meg egy sem. A nyári gyermekmenedékház az iskolás növendékektől üresen hagyott helyiségekben több helyütt megkezdették működésüket.

A junius hó folyamán vett miniszteri rendeletek és intézkedések alapján tisztelettel jelentem, hogy néhai Nagy János volt szárazajtai ev. ref. tanító özvegye részére 386 kor. özvegyi segélypénz engedélyeztetett; — az ifjúsági könyvtárak árának törlesztésére több állami és községi iskola részére a szükséges államsegély kiutaltatott; — a bodolai áll. iskola helyreállításának pótköltségvetése 2800 kor. val megállapítottatott, — Bartis András elagott tanítót részére 100 kor. nyugdíjpótló államsegély utalványoztatott és hogy az elemi iskolák új tanterve az annak végrehajtására vonatkozó részletes és ki-merítő utasítással együtt kiedatott.

Jun. hó folyamán meglátogattam a zágoni, barátosi, pákái, sepsiszentgyörgy szemérmái, kilyéni, hidvégi, középajtai áll. iskolákat.

NAPI HIREK.

— Molnár Viktor államtitkár. A király Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi miniszteri tanácsost, aki már hosszabb idő óta államtitkári teendőket végzett kinevezte államtitkárra. Molnár Viktor még Trefort Ágoston minisztersége alatt kezdette meg a közoktatásügyi miniszteriumban pályafutását s kiváló képességeivel valamennyi miniszternek megelégedésére végezvén bizalmi teendőit, fokról-fokra, egyéni érdemeivel emelkedett föl az egyszerű protestáns pap fiából mai magas állásába. Országos teendői mellett kiváló gonddal volt szülőföldje: Hátfalu kulturája iránt, melyet Brassó megye legjelentékenyebb művelődési gócpontjává teremtettt; hasonló jóindulattal volt a Székelyföld iránt is s különösen Háromszék megye iskolái közül nem egy köszönheti létét, fejlődését a Molnár Viktor határos közreműködésének. A kézdívásárhelyi polgári leányiskola államosításában is jelentékeny része van. Most, hogy magasabb hatáskörbe jutott: bizonyára még az eddiginél is hatékonyabban fogja a székelység kulturája iránti jóindulatát értékesíteni, éreztetni s ezen meggyőződésben a legmelegebb elismeréssel üdvözljük őt innen a székelyföld végső kulturái örökömöséről s őszintán kívánunk áldást munkájára.

— Kinevezések. Háromszék vármegye szombati közgyűlésében, Haller János gróf főispán törvényadta jogánál fogva Vajna István árvaszéki ülnököt, helyettes elnököt kinevezte tiszteletbeli főjegyzővé, aki az ülés színe előtt a hivatalos esküt éljenzésekétl kísérve, azonnal le is tette. Továbbá kinevezte a főispán: dr. Szász Izsák sepsiszentgyörgyi ügyvédet, kollégiumi gondnokot tiszteletbeli főügyészsé és dr. Vajna Gábor orbai járási helyettes járásorvos tiszteletbeli járási orvosá.

— Távozó államfőnök. Zsigmond Ferenc, m. kir. államvasuti ellenőr, a kézdívásárhelyi vasuti állomás főnöke, súlyos betegsége miatt hosszabb szabadságot nyervén, Kézdívásárhelyről Oroszfaluba tette át lakását s így városunkból eltávozott. Zsigmond Ferenc 11 évig volt vasuti államfőnök

főnöke; ez idő alatt nemcsak hivatali teendői pontos és lelkiismeretes teljesítésével, de udvarias, előzékeny modorával s társadalmi érintkezéseivel is a legteljesebb mértékben kiérdemelte városunk polgárságának osztatlan becsülését, szeretetét és tiszteltét. Nyugalomba vonulása alkalmával őszinte szívből monduk neki Isten hozzádot s kívánjuk, hogy új otthonában nyerje vissza mielőbb jó egészségét, hogy még sokáig élvezhesse szerény családjá körében a kitűnő szolgálatával jól kiérdemelt nyugalmat.

— Esküvő. Ifjabb Dávid István a kézdívásárhelyi kereskedők testületének egyik derék, képzett ifjú tagja, f. hó 16 án tartotta esküvőjét szűk családi körben Grósz Ida, kolozsvári állami iskolai tanítónővel, néhai Grósz József volt kézdívásárhelyi kir. adótárnok miuteltlű, szép leányával, Kolozsvárt. Esküvő után az ifjú pár nászutra költ. Áldás legyen a szép frigyen.

— Kinevezés. A kézdívásárhelyi vasuti állomás főnökévé a kereskedelmi miniszter végleges minőségben Szenté Géza m. kir. államvasuti tisztet nevezte ki. Az új állomásfőnök nem ismeretlen meggyékben; több éven át szolgált tiszti minőségben Sepsiszentgyörgyön, hol előzékeny, szívélyes modorért, köteleességtudó hivatali eljárásáért általános tiszteletben részesült. Üdvözljük az új állomásfőnököt körünkben s kinevezetéséhez szerencsét kívánunk.

— Petőfi ünnepély. A kászonjakabfalvi fűrdőn összegyűlt intelligens közönség a Petőfi Sándor elstének évfordulója alkalmából ezelőtt évekkel Szilágyi Samu debreceni biztosítási főtisztviselő kezdeményezésére rendezni szokott hazafias ünnepélyét az idén is megfogja tartani julius 30 án, vasárnap délelőtt. Az ünnepély most is mint mindig a szabadban felállítandó sátorban istentisztalettel veszi kezdetét, melyen a szentmisét Veress Lajos kezeli szentpáli plebáno; külföldi főesperes fogja mondani, a szokott főnyes part segédlettel. Isteni tisztelet után lesz az ünnepély, melyen az ünnepi beszédet M. Székely János kézdívásárhelyi igazgató-tanító fogja tartani, Balogh Katinka, Kocsuba Mariska kisasszonyok, és Szilágyi Sámuel, a fűrdő kedvence „Samu bácsija” szavalással fognak közreműködni: ezenkívül hazafias dalokat fog énekelni egy alkalmai daloskör s végül a zonekar is több számot fog be-
tölteni. Szóval az ünnepély méltó lesz a multban rendezettekhez s méltó arra, hogy minél nagyobb közönség vegyen részt a nagy költő ünneplésében.

— Elnapolt mulatság. A kézdívásárhelyi tűzoltók nyári mulatsága — mint a rendezőség értesít — közbejött akadályok miatt későbbi időre halasztották.

— Gondnokok beiktatása. A orbai ref. egyházmegye ujonnán választott főgondnoka: Sára Lajos kir. járásbíró és algondnokai Dr. Bartha Imre ügyvéd és Barabás Benedek gazd. intéző beiktatását, mely jövő szombaton volt tervezve, mint az egyház előjárósága értesít, közbejött akadályok miatt további intézkedésig elhalasztották; — azonban az ev. ref. egyházmegye rendes közgyűlése valamint a kovásznai ref. egyházközönségnek temploma javítására rendezendő táncfal egybekötött miséres estélye szombaton, jul. 22 én okvetetlenül meg fog tartatni.

— A kovásznai fűrdővendégek névsora (II. folyt.) Név, polgári állás és lakhely. Miklós Boditán ügyvédjelölt, Brassó 1 személy. Leonárd Arthur zene-igazgató, Budapest 2 sz. Stojka Simon j.-orvos, Abrud Bánya 3 sz. Baroa Mihály igazgató, Szászberég 2 sz. Muresa D. mester kereskedő, Brassó 2 sz. Bacási Imréné birtokos, Dálnok 5 sz. Özv. Elekcs Tivadar né birtokos, Szt. Katolna 3 sz. Tompa Árpád né birtokos, Szt.-Katolna 3 sz. Maksai Mózes né birtokos, Maksa 1 sz. Dr. Montovich Ferenc tanár, Nagykőrös 1 sz. Kelemen Gáborné birtokos, Alesernáton 2 sz. Kozma József írnök, Sepsiszentgyörgy 3 sz. Unger Haidné írnök, Nagykőrös 2 sz. Deutsch Lipó né fakeskedő, Kézdívásárhely 4 sz. Febora F. magánzó, N.-Szeben 1 sz. Pál Mihályné, Kézdívásárhely 1 sz. Csutak Mihályné birtokos, K.-Polyán 1 sz. Kaufman Ferenc kereskedő, Kézdívásárhely 7 sz. György Gerbács fakeskedő, Tócsvár 1 sz. Lovag Fenig Béla felügyelő, Budapest 1 sz. Thereze Fleisiny magánzó, Fogaras 2 sz. Johan Wagner légszesz pánztárnok, Brassó 2 szem. Spitzer Ottilia, H.-Vásárhely 1 sz. Liga György birtokos, M.-Bodza 1 sz. Lovas Imre, Debrecen 5 sz. Özv. Köblös Istvánné magánzó, Debrecen 1 sz. Özv.

Nagy Sándorné igazgatóné, Zsibó 3 sz. Nagy István és neje igazgató, Sepsiszentgyörgy 2 sz. Raskó Rezső és családja, Kézdivásárhely 4 sz. Mátyás Regina, Kézdivásárhely 1 sz. Dávidhazy Kálmánné és gyermekei Debrecen 5 sz. Aszman Ferenc, Debrecen 1 sz. Steiuier Benőné, Budapest 1 sz. Szeremlei Béla tanár, Debrecen 1 sz. Uszakai Bálint és neje főjegyző, Mezőtúr 2 sz. Bencze Zsigmond és családja tanár, H. Vásasárhely 10 sz. Szolyori Irma, Kézdivásárhely 1 sz. Kádár Miklósné és leánya, bankárné, Gyulafehérvár 2 sz. Popea Mikulea tanuló, Saele 1 sz. Henger Viktorné kereskedőné, Margita 1 sz. Jordana Gologán vendéglős, Galacz 1 sz. Maria Jonika vendéglős, Galacz 1 sz. Gál Józsefné vendéglős, Galacz 1 sz. Maria Moldván iparos, Budapest 1 sz. Márkus Gyárlásné, Gelerce 1 sz. Volf Gyula bányahivatal-

nok, Brassó 4 sz. Pál Mihály földbirtokos, Szászugra 1 sz. Grünfeld Áron magánzó, Bukarest 1 sz. Krisztián István tanár, Szentés 2 sz. Krisztián Vilma, Debrecen 1 sz. Pap Andrásné tanárné, Kézdivásárhely 2 sz. Bseh Ignácné jegyzőné, Zágón 4 sz. Özv. Balló Istvánné, Kolozsvár. 1 sz. Tót Gyuláné, Kolozsvár 1 sz. Berkő Árpádné, Árkes 1 sz. Jancsó. Mózesné nyomdatulajdonosné, Kézdivásárhely 4 sz. Szegfy Mátyás titkár, Budapest 5 sz. Rápolty Mihályné, Alesernáton 4 sz. Bruk Adolf, Zombor 2 sz. Beder Károlyné számtisztőné, Barátos 4 sz. Szántó Gyula h. százados Torja 3 sz. Kiss Lajos és neje, Kolozs 2 sz. Nagy Gerőné, Kézdivásárhely 2 szem. Összesen: 142. Ideiglenes fűrd vendég: 81. Áthozat a mult hétről állandó fűrdővendég: 77. Áthozat a mult hétről igeiglenes fűrdővendég: 118. Összesen 418.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

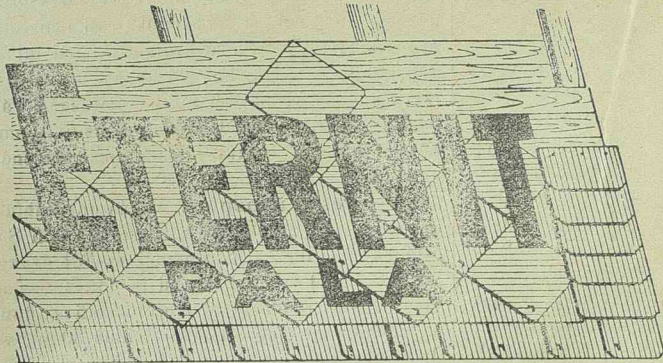
Bucu.

Midőn 11 évi ittlettem után, állomásom elhagyom s szolgálatomból, e kedves város területéről távozom, nem mulaszthatom el, hogy ez uton pár szóval is tenhozzádot mondjak jó barátainknak, ismerőseinknek s mindazoknak, kikkel kivatalom által összeköttetésem volt. Nehéz betegséggem miatt, ug én, mint család, külön küldő nem tehetjük bucsu tiszteletünket. E sorok által kívánom a jó Isten áldását minden jó emberünk számára; s kérem: tartanak meg továbbra is jó emlékekben s ha új otthonunkban, melyet Oroszfaluba tesztek át, felkeresnek, előre is köszönetünk érte!

Istenhozzádot mond, igaz érzélemmel,
Kézdivásárhely, 1905. július hó 19 ón.

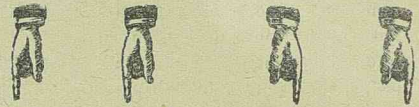
Zsigmond Ferenc.
M. A. V. ellenőr és családja.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
BUDAPEST VI. ANDRÁSSY-ÚT 33.

(Sz. 5-8.)

HIRDETÉSEK

olcsó áron felvétetnek e lap
kiadóhivatalában.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bál, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi érebetükkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olcsó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmokönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tiszteert tartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények dohány-, cigaretta-, szivar- és névjegy-tárcák. Fűsűk, bajuszkefék. Továbbá acél- és nikkelt remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, évikkek, olvasók, borotvák

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkeskedés

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-fele gyógytar mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Butorraktáromban mindig állandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnissokat, hajlított és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett boesátok szíves rendelkezésre.